

10

UNDER BESÆTTELSEN 1940-1945
FUNKERED E BAVNEHØJ SKOLE I EN PERIODE
SOM INDKVARTERING FOR TYSKE FLYGTNINGE.

I APRIL 1945 BLEV SKOLEN INDRETTET TIL
FLYGTNINGE, OG SKOLENS ELEVER MÅTTE
UNDERVISES ANDRE STEDER. HER BLEV
BIBLIOTEKET I LYRSKOVGADE OG
OMKLÆDNINGSRUMMENE I VALBY IDRÆTSPARK
TAGET I BRUG SOM ALTERNATIV. TYSKE MÆND,
KVINDER OG BØRN BOEDE I SKOLENS
KLASSELOKALER INDTIL EFTERÅRET 1945,
HVOREFTER ELEVERNE KOM RETUR.

11

DEN 27. JANUAR 1943 GIK LUFTALARMEN I
KØBENHAVN: ROYAL AIR FORCE ANGREB B&W'S
DIESELMOTORFABRIK PÅ CHRISTIANSHAVN.
32 BOMBER BLEV KASTET OVER FABRIKKEN, DER
VAR VIGTIG FOR DEN TYSKE BESÆTTELSESMAGT.

ENKELTE BOMBER FALDT PÅ ISLANDS BRYGGE
VED EN FEJL, OG DET BRITISKE ANGREB BETØD,
AT 2.300 MÆND, KVINDER OG BØRN BLEV
EVAKUERET. OTTE PERSONER MISTEDE LIVET,
25 BLEV HÅRDT SÅRET OG 43 LETTERE KVÆSTET.
EN AF DE FEJLKASTEDE BOMBER DETONEREDE
I NJALSGADE 2.

12

OMRÅDET VED TIØREN OG FEMØREN VAR
UNDER BESÆTTELSEN AF DANMARK 1940-1945
EN LOSSEPLADS.

OMRÅDET BLEV BRUGT SOM EN DEL AF DE ILLEGALE
RUTER TIL DET NEUTRALE SVERIGE, HVOR DANSKE
JØDER OG MODSTANDSFOLK KUNNE BRINGES I
SIKKERHED. ET STORT NETVÆRK AF FRIVILLIGE
HJALP. TRANSPORTEN FOREGIK PRIMÆRT I
FISKERBÅDE, HVOR HOVEDPARTEN AF SKIPPERNE
BLEV BETALT. OVER 70 PERSONER BLEV REDDET
HERFRA VIDERE TIL SVERIGE.

12

MINDETAVLER I ANLEDNING AF 80-ÅRET FOR DANMARKS BEFRIELSE 1945

12 MINDETAVLER

Danmark var besat af den tyske besættelsesmagt
fra 1940 til 1945. Det satte spor i både mennesker,
bygninger og byer. 12 mindetavler fortæller om
livet i København under besættelsen. Du kan møde
dem i alle Københavns bydele. Hver mindetavle
fortæller en historie fra besættelsen knyttet til
netop dét sted, hvor de er sat op.

Mindetavlerne er opsat af Københavns Kommune
i anledning af 80-året for Danmarks befrielse.

1

UNDER BESÆTTELSEN AF DANMARK 1940-1945 VAR FOLKESTREJKEN I SOMMEREN 1944 DEN MEST OMFATTENDE MANIFESTATION MOD BESÆTTELSESMAGTEN I KØBENHAVN. DER VAR STREJKER PÅ ARBEJDSPLADSER OG URO I GADERNE.

TYSKERVENLIGE FORRETNINGER BLEV SMADRET OG PLYNDRET. BESÆTTELSESMAGTEN LUKKEDE FOR GAS, VAND OG EL. HÅRDEST GIK DET TIL PÅ VESTERBRO OG NØRREBRO, HVOR MANGE MISTEDE LIVET. PÅ HUSUM TORV BLEV PLAKATSØJLEN SAT I BRAND, OG SPORVOGNE KØRTE IKKE.

2

PÅ BISPEBJERG KIRKEGÅRD FINDES ET STORT ANTAL GRAVE FRA BESÆTTELSESTIDEN 1940-1945.

DER ER FÆLLESGRAVE FOR FALDNE DANSKE SOLDATER OG FOR DANSKE POLITIBETJENTE, DER BLEV DEPORTERET TIL TYSKLAND OG EFTERFØLGENDE DØDE I KONCENTRATIONSLEJRE.

HER ER OGSÅ GRAVE FOR FRIHEDSKÆMPERE OG DE ALLIEREDE PILOTER. PÅ KIRKEGÅRDEN FINDES DESUDEN GRAVFELTER FOR TYSKE FLYGTNINGE OG TYSKE SOLDATER.

3

DENNE BYGNING VAR UNDER BESÆTTELSEN 1940-1945 HJEMSTED FOR KØBENHAVNS KOMMUNALE VAGTVÆRN OG HED STATION 3.

DEN BLEV OPRETTET DEN 16. NOVEMBER 1944 OG VAR EN UD AF I ALT NI STATIONER I HOVEDSTADEN.

DET DANSKE POLITI VAR BLEVET OPLØST AF DEN TYSKE BESÆTTELSESMAGT, OG LOVLØSHEDEN PRÆGEDE KØBENHAVN. VAGTERNE SKULLE HOLDE RO OG ORDEN, MEN VAR BLOT Udstyret MED KNIPLER. NI OMKOM I TJENESTEN SOM VAGTER.

4

VED DANMARKS BEFRIELSE DEN 5. MAJ 1945 VAR DER MERE END 250.000 TYSKE FLYGTNINGE I LANDET. DE VAR FLYGTET FRA ØSTPREUSSEN, DET NUVÆRENDE POLEN, I TAKT MED AT DEN SOVJETISKE HÆR RYKKEDE FREM.

SKIBE MED FLYGTNINGE ANKOM TIL KØBENHAVN I FORÅRET 1945. FORSAMLINGSHUSE, FABRIKKER OG SKOLER BLEV BRUGT TIL INDKVARTERING.

I MAJ 1945 HUSEDE 64 UD AF 70 SKOLER I KØBENHAVN TYSKE FLYGTNINGE, HERIBLANDT DAMHUSENGENS SKOLE. DE SIDSTE FLYGTNINGE FORLOD DANMARK I 1949.

5

SOM KONSEKVENNS AF DEN TYSKE BESÆTTELSE BLEV KØBENHAVNS KOMMUNALE VAGTVÆRN OPRETTET I 1944. DET DANSKE POLITI VAR BLEVET OPLØST, OG LOVLØSHEDEN PRÆGEDE KØBENHAVN MED SORTBØRSHANDEL, TYVERI, RØVERIER OG DRAB.

NI VAGTVÆRNSSTATIONER BLEV OPRETTET, STATION 4 HER. HELE VAGTVÆRNET BESTOD AF OMKRING 1.000 PERSONER, DER KUN VAR BEVÆBNET MED KNIPLER. NI OMKOM I TJENESTEN. VÆRNET FUNGEREDE FREM TIL DEN 13. MAJ 1945, HVOR DET DANSKE POLITI BLEV GENINDSAT.

6

UNDER DEN TYSKE BESÆTTELSE 1940-1945 LÅ KØBENHAVNS KOMMUNES SOCIALTJENESTE HER.

EMBEDSMÆND HERFRA FIK I 1943 TIL OPGAVE AT PASSE PÅ FORLADTE BOLIGER OG EJENDELE EFTER DE DANSKE JØDERS FLUGT. INDBO BLEV REGISTRERET, LEJLIGHEDER BLEV RENGJORT, OG DER BLEV LUKKET FOR EL, GAS OG VAND. HOVEDDØREN BLEV LÅST, OG LEJEN BETALT I EJERENS NAVN. HVIS LEJLIGHEDEN IKKE KUNNE BEHOLDES, SØRGEDE EMBEDSMÆNDENE FOR, AT ALT INDBO BLEV OPMAGASINERET.

7

DEN 27. MARTS 1945 UDFØRTE MODSTANDSGRUPPEN BOPA EN OMFATTENDE SABOTAGEAKTION MOD LANGEBRO MED DET FORMÅL AT FORHINDRE BESÆTTELSESMAGTEN I AT BESLAGLÆGGE OG SEJLE 16 DANSKE HANDELSKIBE UD AF HAVNEN.

150 KILO SPRÆNGSTOF BLEV SKJULT I EN JERNBANEVOGN OG BRAGT TIL SPRÆNGNING PÅ LANGEBRO, HVIS HEJSEVÆRK BLEV DELVIST BESKADIGET. FLERE TYSKE SOLDATER, DER HOLDT VAGT, BLEV DRÆBT SOM FØLGE AF EKSPLOSIONEN.

8

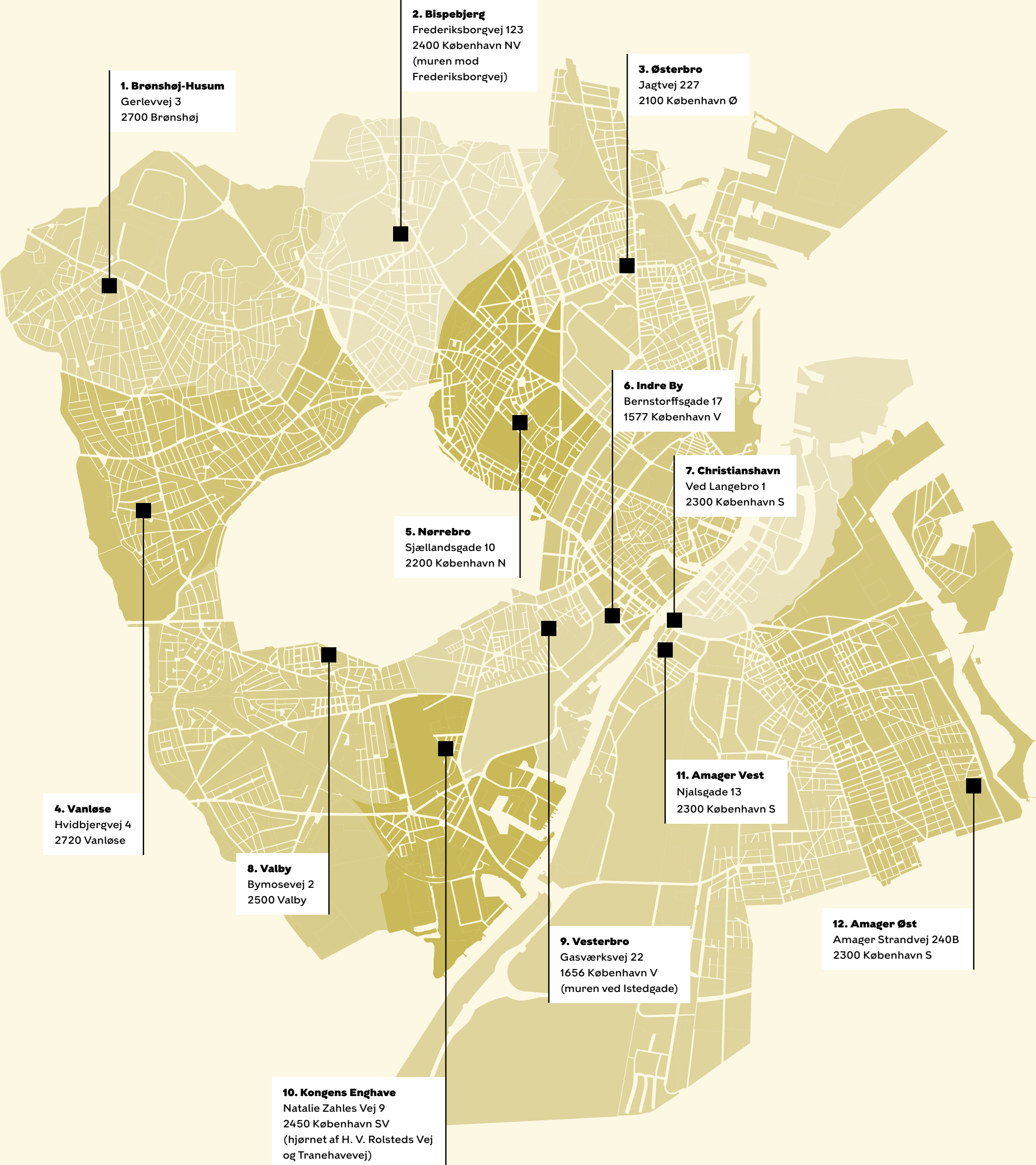
UNDER DEN TYSKE BESÆTTELSE AF DANMARK 1940-1945 UDFØRTE TYSKERNE EN TYPE TERRORAKTIONER MOD CIVILE MÅL, SOM I FOLKEMUNDE BLEV KENDT SOM SCHALBURGTAGE. DE BLEV BLANDT ANDET UDFØRT SOM GENGÆLDELSE FOR MODSTANDSGRUPPERNES SABOTAGEHANDLINGER MOD BESÆTTELSESMAGTEN. DISSE TERRORAKTIONER BLEV OFTE UDFØRT AF DANSKERE I TYSK TJENESTE.

I BEGYNDELSEN AF 1944 BLEV FILMSTUDIET NORDISK FILM UDSAT FOR SÅDAN EN TYSK TERRORAKTION. EN DEL AF FILMSTUDIERNE NEDBRÆNDTE.

9

UNDER DEN TYSKE BESÆTTELSE 1940-1945 BLEV VESTERBRO CENTRAL I DEN MEST OMFATTENDE MANIFESTATION MOD BESÆTTELSESMAGTEN I KØBENHAVN.

FOLKESTREJKEN I SOMMEREN 1944 BRØD UD, EFTER AT MODSTANDSFOLK FRA HVIDSTENSGRUPPEN BLEV HENRETTET AF TYSKERNE. I ISTDGADE BLEV DER BYGGET BARRIKADER, OG BUTIKSEJERE, DER VAR KENDT FOR AT VÆRE TYSKERVENLIGE, FIK RASERET DERES FORRETNINGER. ADSKILLIGE VESTERBROBORGERE MISTEDE LIVET, DA TYSKE SOLDATER SKØD I GADERNE.

1. Brønshøj-Husum
Gerlevvej 3
2700 Brønshøj

2. Bispebjerg
Frederiksborgvej 123
2400 København NV
(muren mod
Frederiksborgvej)

3. Østerbro
Jagtvej 227
2100 København Ø

6. Indre By
Bernstorffsgade 17
1577 København V

7. Christianshavn
Ved Langebro 1
2300 København S

5. Nørrebro
Sjællandsgade 10
2200 København N

11. Amager Vest
Njalsgade 13
2300 København S

4. Vanløse
Hvidbjergvej 4
2720 Vanløse

8. Valby
Bymosevej 2
2500 Valby

9. Vesterbro
Gasværksvej 22
1656 København V
(muren ved Istedgade)

12. Amager Øst
Amager Strandvej 240B
2300 København S

10. Kongens Enghave
Natalie Zahles Vej 9
2450 København SV
(hjørnet af H. V. Rolsteds Vej
og Tranehavevej)